

חדוה אטלס בן-דוד

פליטים-העפלה

שילובים בין אישי וקולקטיבי, הכרתי ותת הכרתי, עבר והווה, חיים ומוות, מאפיינים את עבודותיה של האמנית הותיקה חדוה אטלס בן דויד. היא משלבת ניגודים כמו בני אדם ובובות, עירומים ולבושים, אדישים וסטטיים מול פורשי זרועות, שילוב אברי גוף לא בהכרח לפי הסדר האנטומי, ומצבים כפי שהם נצפים מבחוץ לעומת מצבים המתארים את המצב הנפשי של הדמויות. חדוה אטלס בן דויד מעלה מנככי התת מודע דימויים המתקשרים למאויים, תחושות, תשוקות ומצבים אנושיים. היא משתמשת בסמלים החוזרים על עצמם בוורייציות שונות כמו הדגם המשווה המייצג גם את שיני הטרף אך גם איום וסכנה בכלל. העבודות משלבות צורות גיאומטריות שחלקן מופשטות ומעלות כלי שיט, דגים וכו' וחלקן נרטיביות ומתייחסים לבני אדם, בעיקר לפניהם.

נושא הפליטות המועלה בסידרת העבודות החדשה שלה מתייחס אלינו כעם נודד, חסר קרקע ומולדת, משלו שעבר שואות ופליטיו שאפו להגיע לחוף מבטחים- להעפיל.

אך ניתן לראות גם התייחסות רחבה יותר למצב אנושי כללי של פליטות שמופיע בוורייציות שונות ברחבי העולם כתוצאה ממלחמות וכו'.

מצב חוסר הוודאות, הצפיפות, חוסר היציבות, והאנדרלמוסיה שהם נמצאים בה, מועלים דרך תיאור סטראוטיפי של דמויות דחוסות. אין כמעט מקום להבעת רגשות וכשהיא מציירת פרטים הרי הם מעלים צורות התמודדות לא שגרתיות כמו דמויות של ליצנים, או אישה מתערטלת.

התחושה של נודדים, תנודות, הימצאות בדרך ללא קרקע יציבה מתחת לרגליים וחוסר שיווי המשקל, מועברת דרך קווים אלכסוניים וכלי שיט הנוטים על צידם. האנשים נמצאים על גבי סירות, ספינות ולעיתים כלואים בבטנו של דג-לויתן- איזכור והתייחסות לסיפורו

של יונה הנביא שמצא מפלט בזמן סערה בבטנו של לויתן ששימש לו כלי תעבורה והביאו לחוף מבטחים. כמו הלויתן כך גם הסירות וכלי השיט המופיעים בציורים, משמשים כמפלט זמני מהזוועות שהתרחשו על היבשה וכאצעי תעבורה רעוע בדרך לארץ בטוחה. הנושאים הרגילים והמורכבים מועלים בטכניקות ובמידות גודל מגוונות: רישומים קטני ממדים וציורים גדולי ממדים בצבעי שמן ובטכניקה מעורבת.

חלק מהעבודות הן בשחור לבן עובדה המקנה להם מימד ישן ועל זמני, לעיתים משולבים בהן כתמי צבע מזעריים המקנים להם חיות, בעבודות הגדולות היא מציירת אזורים גיאומטריים מובדלים. המובחנים בצבעוניות עזה. כמו בציור הספינה המצטיירת בחלקה הגדול על רקע העיגול הצהוב גדול הממדים-היעד, התקווה. חלק מקו המתאר של העיגול מובחן מבעד למלבן האדום.

בעבודה צבעונית נוספת נראית ספינה עם פליטים השטה לאיטה בין ים ושמיים, כשעל גבה עשרות פליטים הדחוסים כבקופסת סרדינים. בין הדמויות מובחנת אישה עירומה כביום הולדה המטה את ידה לאחור כדי להבליט את חמוקיה. יש ניגוד תהומי בין הסירה עם שני העמודים התכולים, השטה בקלילות על הים, בין האדוות החרישיות על המים, וריצוד האורות. כלומר בין יפי הטבע והעולם מסביב הממשיך כמנהגו לבין הטרגדיות האנושיות. (ח. נ. ביאליק כתב "בעיר ההרגה": "השמש זרחה, השיטה פרחת והשוחט שחט"...). ההתייחסות לנושא הפליטות וההעפלה עובר כחוט השני בעבודות ומוגש בצורה ייחודית ומקורית. ההגעה לחוף מבטים מופיעה בעבודה המורכבת משילוב של סצנות שונות הכוללות שילוב של צילומים ישנים או מדמות קטעי עיתונות מהוהים, רישומים ומעט הבזקי צבע שבדומיננטי בהם הוא כתם כחול. דמויות נשים עירומות כבדות גוף נצפה בשניים מהקטעים. בחלק השמאלי התחתון הן עומדות על

הקרקע כשרק כפות רגליהן טובלות במים-בים כשמולן דמויות לבושות. סדרה מרתקת, מקורית ומעניינת של האמנית הקוהרנטית חדוה אטלס בן דויד, הנותנת ביטוי מוחשי בדרך אמנותית ייחודית לנושאים אנושיים חובקי עולם.

דר' דליה הקר-אוריון,
פברואר 2020

Hedva Atlas Ben-David

Refugees-illegal immigrants

Combinations between individual and collective, past and present, life and death, typifies the works of the veteran artist Hedva Atlas Ben-David. She combines humans and dolls, naked and dressed, indifferent and static with figures extending their hands upward, body organs not necessarily in their anatomical order, and states as they are viewed externally, versus situations depicting the inner states of mind.

She brings up from the subconscious images that relates to hidden desires, feelings and human situations. One of the repetitive symbols appearing in diverse variants is the jagged model that represents both prey teeth and threat and danger in general.

The issue of refugees raised in her new series refers to us both individually and as a wandering, landless collective which has been through Holocaust, and its refugees aspiring to reach a safe haven, even through illegal immigration. But one can also detect a broader reference to the broader human condition of refugees prevailing globally as a result of wars est.

The state of uncertainty, compression and chaos is depicted through stereotypical description of compressed figures. There is no room for expressing personal feelings excluding some unconventional forms of coping, like faces of clowns and a naked frivolous (?) woman.

The feeling of, oscillations, wandering, being on the way without steady ground underfoot, is conveyed through diagonal lines, and vessels inclined to one side.

The people are sometimes imprisoned in the belly of a fish- a whale, a reminder of the story of Jonas the Prophet who took refuge in the belly of a whale during a storm and was brought by

it to a safe sea shore. Like the whale, the boats featured in the paintings serve as a temporary shelter from on land atrocities, and as a precarious mean on the way to safety. The passengers are sometimes imprisoned in the belly of a fish (whale)-a reminder of the story of Jonas the Prophet, who took refuge during a storm in the belly of a whale, who brought him to safe haven. Like the whale, the boats and ships serve as a temporary shelter from on-land atrocities, and as a shaky refuge on the way to safety. The composite and elaborate themes are depicted on different sized canvases ranging from small drawings to impressive large scaled canvases in oil colors and combined techniques. The small drawings are painted mostly in black, with few touches of colors. The big scaled works are composed of geometric forms in distinct rich colors. They form the narrative, as in the painting depicting a ship on a big scaled yellow circle which symbolized the destination and the hope of reaching it. In another colorful painting a ship with refugees sails slowly between sea and sky.

There is an abysmal contrast between the idyllic silent ripples of the water and the flicker reflected lights, and the situation of the dozens of refugees crammed into it, like in a box of sardines. (Among them stands a figure of a naked woman, tilting her hand backwards to emphasize her elusive features). That is between the beauty of nature and the world which keeps on turning, while human tragedies occur. (H. N. Bialik wrote in "The Valley of Killing": The sun was shining, the Acacia was flourishing, and the butcher was slaughtering. The reference to the issue of refugee and illegal immigration is interpreted as a thread in the paintings, and is presented in a unique and original way. The arrival to the

beach-the "Safe Heaven", is presented in a painting combining several scenes. They include a combination of old black and white photographs, reminiscences of old newspaper clippings, illustrations, drawings, and a few colorful brushstrokes.

An engaging, unique and interesting series of the coherent artist Hedva Atlas Ben-David, which gives tangible artistic expression to essential human issues.

**Dr. Dalia Hakker-Orion,
February 2020.**

